

TOIMII!

Webinaari 2/6: Kestävän kehityksen toimintakulttuuri

Leena Honkasalo ja Minna Mannert

8.10.2020

TURVALLISEMMAN TILAN PERIAATTEET

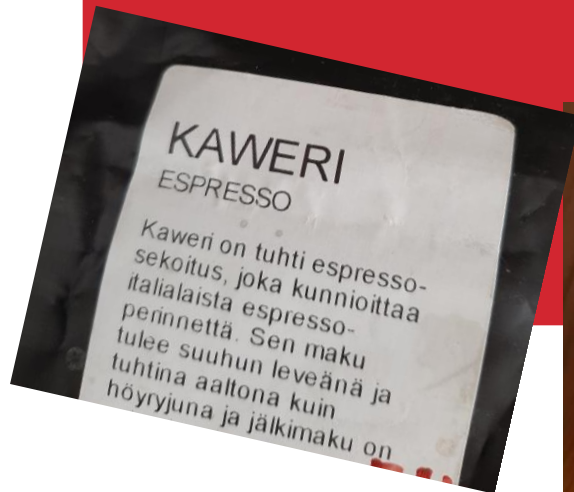
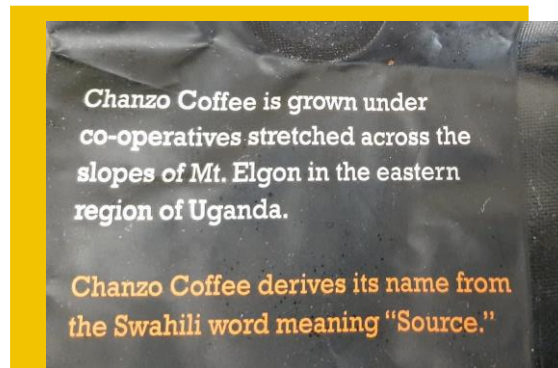
- Syrjintä on Suomessa lain mukaan kielletty. Ketään ei saa syrjiä esimerkiksi iän, ihonvärin, uskonnon, vamman, sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.
- Jokainen saa osallistua omien kykyjensä mukaan.
- Jokainen päättää itse, mitä asioita haluaa jakaa koulutuksessa
- Emme tee toisistamme oletuksia. Kaikki saavat puhua vain omasta puolestaan.
- Kunnioitamme toisten puheenvuoroja ja kuuntelemme toisiamme kunnioittavasti.

KAHVI CHECK-IN

Mikä paahto kuvaa
parhaiten sinua
tänään? Miksi?

TÄMÄN PÄIVÄN TAVOITTEET

- Tiedostaa koulun toimintakulttuurin merkitys kestävän kehityksen kannalta.
- Motivoitua toimimaan omassa kouluyhteisössä kestävän kehityksen puolesta.
- Aloittaa oman kehittämisprojektin ideointi.

EKOLOGINEN
KESTÄVYYS

KULTTUURINEN
KESTÄVYYS

MISTÄ VIIMEKSI PUHUTTIIN?

TALOUDELLINEN
KESTÄVYYS

SOSIAALINEN
KESTÄVYYS

KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMINTAKULTTUURI

KASVATUS EKO-KRIISIN AIKAKAUDELLA (VÄRRI 2018)

- Eettisen ajattelun ja empatiakyvyn vahvistaminen
- Empatian kokemuksen laajentaminen ihmisten välisyydestä ihmisen ja eläinten välisyyteen
- Tarvitaan globaalin kilpailun sijaan globaalia vastuuta

Taulukko 1. Vastuullinen maailmasuhde kehittyä eettistä huolenpidon piiriä laajentamalla (Salonen 2013a, 2050).

MIKÄ ON KOULUN ROOLI KESTÄVÄN KEHITYKSEN EDISTÄMISESSÄ?

Sahlberg (2007): Koulutuksen mahdollisuus osallistua globaalien ongelmien ratkaisuun löytyy koulukulttuurin ja toimintatapojen muutoksesta, ei oppiaineiden sisältöjen muutoksesta.

Värri (2018): *"Ekologisessa kasvatuksessa ei ole kyse ainoastaan kierrätyksen opettamisesta ja tapakasvatuksesta. Sen sijaan on pyrittävä perustavalla tavalla muuttamaan ihmisen maailmassa olemista. [--] Opettajankoulutuksessa tulisi kriittisesti etsiä keinoja siihen, miten varhaiskasvatuksessa ja koulussa voitaisiin luoda elämyksellisiä ja ekologisesti kestäviä vaihtoehtoja tuotemaailman sosialisatiolle."* (s. 136)

KOULUN TOIMINTAKULTTUURIN MERKITYS 1/2

Saloranta 2017, tulkitsija Honkasalo:

- Toimintakulttuuri merkitsee enemmän kuin opetuksen sisällöt.
- Mitä paremmin kestävän kehityksen arvot ja periaatteet ovat sisäänrakennettuina koulun toimintakulttuuriin, sitä useammin koulussa toteutuu kestävää kehitystä edistävää toimintaa.
- Kaikkia kestävän kehityksen näkökulmia tarvitaan.
- Ekologiset ja taloudelliset koulukokemukset vaikuttavat oppilaan ympäristövastuulliseen käyttäytymiseen.
- Sosiaaliset ja kulttuuriset koulukokemukset vaikuttavat sekä oppilaan ympäristövastuulliseen että prososiaaliseen käyttäytymiseen.

KOULUN TOIMINTAKULTTUURIN MERKITYS 2/2

Saloranta 2017, tulkitsija Honkasalo:

- Rehtori on avainhenkilö kestävä kehityksen toimintakulttuurin kehittämisessä (roolimalli, kannustaja, mahdollistaja)
- Kestävän kehityksen koulukulttuurin kehittämisen esteenä lähinnä resurssit ja toimintatavat, ei niinkään asenteet.
- Kestävän kehityksen kasvatus toteutuu suomalaisissa peruskouluissa hyvin vaihtelevasti, vaikka opetussuunnitelma on kaikille sama. Yksittäisen opettajan arvoilla merkitystä.
- Kokemukselliset ja oppilasta aktivoivat elämykselliset opetusmenetelmät ovat tärkeitä kestävä kehityksen kasvatuksessa. → Osallisuus!

ENNAKKOTEHTÄVÄN PURKU

Keskustelkaa ryhmässä:

1. Miten oman koulusi toimintakulttuuri suhteutuu Salorannan kestävän kehityksen koulun malliin? Mitkä mallin F-tavoitteista teillä toteutuvat? Mikä painottuu: Ammatillinen suuntautuminen, Johtaminen ja hallinta, Opetuksen ja oppimisen laatu vai Oppilaskeskeinen toiminta? Entä missä on kehittämisen varaa?
2. Minkälaisia toimintamahdollisuuksia koet itselläsi olevan kestävän kehityksen toimintakulttuurin edistämiseksi työyhteisössäsi?

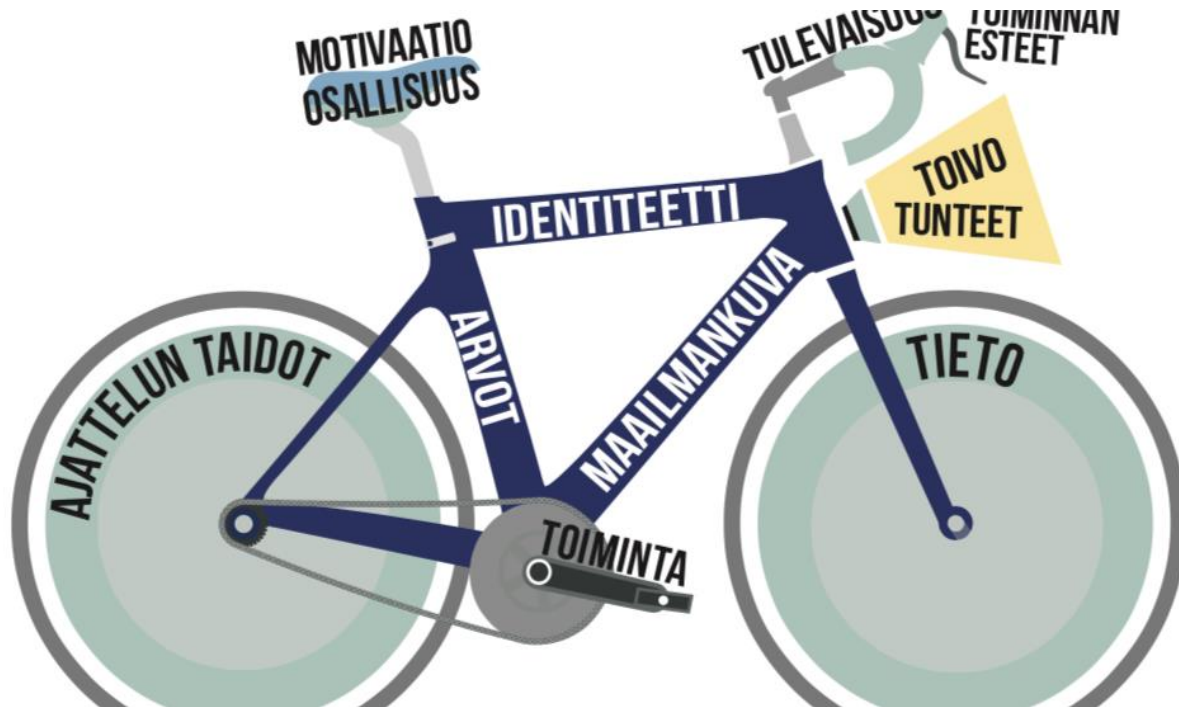
Kuvinio 44. Toimintakulttuuria korostava kestävä kehityksen koulun malli. F1–F7 ovat tässä tutkimuksessa määritellyjä koulun toimintakulttuurin faktoreita.

A vibrant scene of children playing in a village courtyard. In the foreground, a young girl in a yellow and white dress is captured mid-air, her arms raised in joy. Behind her, a boy in an orange shirt and blue pants is also on a skateboard, smiling and waving. Other children are visible in the background, some sitting on a bench and others standing. The setting is a dirt courtyard surrounded by lush green trees and traditional brick buildings with thatched roofs. The overall atmosphere is one of carefree, joyful play.

PIENI TAUKO

ILMASTOKASVATUKSEN POLKUPYÖRÄMALLI

Ks. Tolppanen, S.,
Aarnio-Linnanvuori, E.,
Cantell, H. &
Lehtonen, A. 2017.
”Pirullisen ongelman
äärellä –
kokonaisvaltaisen
ilmastokasvatuksen
malli.” *Kasvatus* 48 (5),
456–468.

“The one thing we need more than hope is action. Once we start to act, hope is everywhere. So instead of looking for hope, look for action. Then, and only then, hope will come.”

– *Greta Thunberg*

KEHITTÄMISPROJEKTI

- Koulutuksen aikana suunnitellaan oma kehittämisprojekti, jossa hyödynnetään ja sovelletaan opittua.
- **Kehittämisprojekti voi olla esimerkiksi:** Opetuskokonaisuus, kurssi, osallistava prosessi, koulun yhteinen teemapäivä/tempaus, opettajien koulutus, omien työskentely- ja toimintatapojen kehittäminen (mm. opetusmateriaalit, opetusmenetelmät, oppimisympäristöt)
- Ensi kerralla saa työkaluja suunnittelun tueksi.

Vihapuhe

Globaali vastuu

Kestävä kehitys

Tulevaisuus

Ihmisoikeudet

Yhdenvertaisuus

Osallisuus

Ekososiaalinen sivistys

Normikriittisyys

Aktiivinen kansalaisuus

FREE WRITING -HARJOITUS

Kysymys: Mitä haluan muuttaa tällä kehittämisprojektilla?

Ohjeet:

1. Ota kynä ja paperia.
2. Kun aika alkaa, ryhdy kirjoittamaan ajatuksiasi. Kirjoita keskeytyksettä ja kriitikittömästi nostamatta kynää paperista, kunnes kello soi. (8 min)
3. Lue, mitä kirjoitit. Ympyröi avainsanat. (2 min)

ESIMERKKEJÄ KOULUJEN KESTÄVÄN KEHITYKSEN PROJEKTEISTA

ILMASTOTEKOJA PORVOON KEVÄTKUMMUN KOULUSSA

[Linkki
videoon](#)

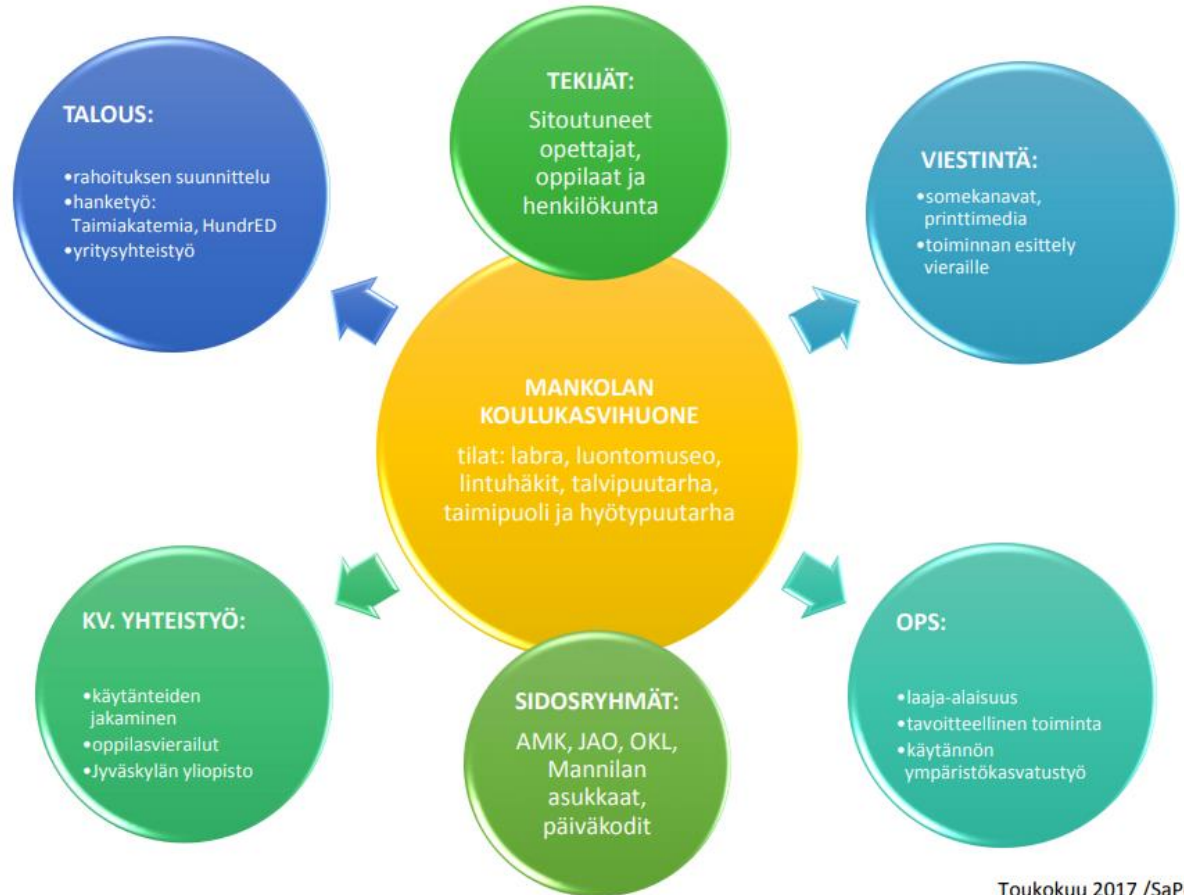
SEINÄJOEN LUKION MAAILMA ULOTTUVILLASI -OPETUSKOKONAISUUS

[Videolinkki](#)

MANKOLAN YHTENÄISKOULUN TAIMIAKATEMIA

[Linkki](#) kasvihuoneen
blogiin

GLOBAALIKASVATUKSEN VALINNAISAINE OULUN STEINERKOULUSSA

- Lukuvuonna 2019–2020 kokeilussa globaalikasvatuksen valinnaisaine (1 vuosiviikkotunti).
- Valinnaiskurssille osallistui n. 20 oppilasta 7.–9. luokilta
- Miten nuoret voivat vaikuttaa, etenkin omassa elämässään ja lähipiirissään: lokaali ja globaali
- #roskaton2020-somekampanja
- Yhteistyössä Taksvärkki ry

Kuva: Domenic
Hoffmann, [Pixabay](#)

LÄHTEET JA LUKEMISTOA

- Mykrä, N. (2017). Koulun mahdollisuuksista kasvattaa kestävään tulevaisuuteen. Kasvatus 5(48) s. 469-474. Artikkelin luettavissa [täältä](#).
- Salonen, Arto O. & Bardy, Marjatta (2015). Ekososiaalinen sivistys herättää luottamusta tulevaisuuteen. Aikuiskasvatus 35 (1), s. 4-15. Artikkelin luettavissa [täältä](#).
- Saloranta, Seppo (2017): Koulun toimintakulttuurin merkitys kestävä kehityksen kasvatuksen toteuttamisessa perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 kouluissa. Helsingin yliopisto. Kasvatustieteellisiä tutkimuksia, numero 14. Luettavissa [täältä](#).
- Tolppanen, S., Aarnio-Linnanvuori, E., Cantell, H. & Lehtonen, A. 2017. ”Pirullisen ongelman äärellä – kokonaisvaltaisen ilmastokasvatuksen malli.” Kasvatus 48 (5), 456–468. Luettavissa [täältä](#).
- Värri, Veli-Matti (2018): Kasvatus ekokriisin aikakaudella. Tampere: Vastapaino.

FIILISPIIRI

- Mikä näistä liikennemerkkeistä kuvaa fiiliksiäsi tämän webinaarin päätteeksi?
- Mieti hetki ja kerro sitten vuorollasi muille.

Kuva: Liikennemerkkit-palapeli

